

Informacija o rezultatima pregovora sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj (IBRD) u vezi ugovora o zajmu za „Drugi projekat institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrednog sektora u Crnoj Gori (MIDAS 2)”

Predstavnici Međunarodne banke za obnovu i razvoj (IBRD), Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja i Ministarstva finansija odžali su, 30. novembra 2017. godine, pregovore u vezi Ugovora o zajmu za „Drugi projekat institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrednog sektora u Crnoj Gori (MIDAS 2)”. Riječ je o zajmu u ukupnoj vrijednosti od 30 miliona eura kojim će biti podržana realizacija projekta čiji je opšti cilj poboljšanje konkurentnosti crnogorske poljoprivrede i ribarstva kroz unaprijeđenu podršku Vlade u oblasti usklađivanja sa zahtjevima pristupanja Evropskoj uniji.

Projekat se sastoji od 4 glavne komponente, koje su opisane u nastavku.

Komponenta 1:

Jačanje programa poljoprivrede, ruralnog razvoja i ribarstva Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja u vrijednosti od oko 20 miliona eura.

Opšti cilj komponente je da: (i) poveća i diverzifikuje mogućnosti generisanja dohotka za poljoprivrednike i ribare i doprinese stvaranju radnih mjesta, i (ii) podrži Crnu Goru u ispunjavanju mjerila za zatvaranje Poglavlja 11.

Komponenta 1 projekta formulisana je uz pomoć naučenih lekcija iz najuspješnijeg elementa projekta MIDAS, tj. dodjeljivanja bespovratnih sredstava po uzoru na pretpristupnu finansijsku podršku Evropske unije, odnosno Instrument pretpristupne pomoći za ruralni razvoj (IPARD). MIDAS podrške poljoprivrednim gazdinstvima (tj. poljoprivrednim proizvođačima ili poljoprivrednicima) pružene su preko javnih institucija Crne Gore, a dizajnirane su i sprovedene postupnim pristupom učenja kroz rad. MIDAS podrške predstavile su osnovno načelo IPARD-a, uključujući prefinansiranje cjelokupnih investicija od strane korisnika, s naknadnim povraćajem sredstava u skladu sa dogovorenim iznosom (između 50 i 65 posto ukupne investicije) nakon uspješnog završetka investicije i kontrole investicije na terenu; princip „četiri oka“ kako za administrativnu kontrolu tako i kontrolu na terenu, koordinaciju s tehničkim tijelima imenovanim za provjeru usklađenosti s relevantnim nacionalnim zakonodavstvom. Ovaj pristup je imao tri svrhe: (i) osigurao finansijsku podršku poboljšanju produktivnosti; (ii) podržao postupno prilagođavanje poljoprivrednih gazdinstava finansijskom i pravnom okviru EU; i (iii) povećao sposobnost institucija u Crnoj Gori da upravljaju finansijskim šemama finansiranim od strane EU, u ovom slučaju uglavnom IPARD.

Komponenta 2:

Podrška za sektor Bezbjednosti hrane, veterinu i fitosanitarnu politiku u vrijednosti od oko 3 miliona eura

Cilj je da se, u okviru druge komponente, razviju efikasni kapaciteti za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove kao dio kreiranja funkcionalnog integrisanog sistema kvaliteta hrane, koji je u skladu sa EU zahtjevima. Postignuti rezultati

promovisaće sigurniju poljoprivrednu politiku, kao i prevenciju i smanjivanje bolesti životinja i biljaka. Ovo će takođe pomoći proizvođačima prilikom uvođenja poštovanja ispunjenosti unakrsnih zahtjeva u cilju dobijanja IPARD sredstava, i omogućiti crnogorskim proizvođačima i prerađivačima da izvoze njihove proizvode kvalitetnijem tržištu EU. Ova komponenta će posebno podržati: (i) uspostavljanje jednog zvaničnog, sveobuhvatnog sistema za neškodljivo uklanjanje i / ili preradu životinjskih nus proizvoda; (ii) jačanje fitosanitarne dijagnostičke laboratorije; i (iii) podrška inspekcijским službama.

Komponenta 3:

Modernizacija ribarskog sektora u vrijednosti od oko 6 miliona eura

Na osnovu mnogih lekcija izvučenih iz primjene MIDAS pristupa za podršku poljoprivrednicima, ovaj projekat će biti proširen tako da obuhvati perspektivan, ali nerazvijen sektor ribarstva. Za razliku od većine drugih zemalja na Jadranu, Crna Gora nema dugu istoriju eksploatacije ribe, što je očigledno uzimajući u obzir da ovaj relativno bogat resurs, u suštini, ostaje nedovoljno eksploatisan. Nasuprot tome, rastući turizam širom zemlje stvara jaku i sve veću potražnju za ribljim proizvodima koji se ne mogu proizvoditi na lokalnom nivou, zbog čega je potreban uvoz od oko 3.000 tona godišnje. Iako je postignut dobar napredak u nedavnom formiranju Direktorata za ribarstvo, institucionalni sistem je i dalje nedovoljno razvijen, a infrastruktura koja se odnosi na ribarstvo je potpuno neadekvatna. Na strani proizvodnje, neophodne investicije za povećanje kvaliteta i broja brodova će spadati u nadležnost komponente 1, kroz dodjelu grantova, ali će se dalji naponi za modernizaciju sektora pokrenuti kroz dvije paralelne i jednako važne podkomponente.

Komponenta 4:

Upravljanje projektom u vrijednosti od oko 1 milion eura

Cilj komponente je da pruži podršku Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja u sprovođenju, monitoringu i evaluaciji u skladu sa usaglašenim aranžanima. U okviru komponente biće podržan Tim za upravljanje projektom, koji je već uspostavljen za upravljanje MIDAS projektom. Upravljački tim, na čelu sa Generalnim direktorom Direktorata za plaćanje će uključivati projektnog menadžera, eksperta za monitoring i evaluaciju, obezbjeđenje (safeguard specialist) i dva stručnjaka za tehnička pitanja – IT službenika i građevinskog inženjera. Podrška upravljanju projektom podrazumijeva tehničku podršku, sprovođenje obuka, nabavku opreme i pokriće operativnih troškova Jedinice za tehničku podršku (TSU) Ministarstva finansija. Takođe, u okviru ove komponente biće obezbijeđena finansijska podrška za reviziju i istraživanja potrebna u svrhu sprovođenja monitoringa i evaluacije projekta.

Korisnici projekta

Direktni korisnici projekta su individualni poljoprivredni proizvođači, poljoprivredna preduzeća i ribari koji će imati koristi od projekta kroz program dodjele grantova i izgradnje kapaciteta u okviru Projekta.

Institucionalni korisnik projekta će biti Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja uključujući Direktorat za ruralni razvoj, Direktorat za ribarstvo i Direktorat za plaćanje i Upravu za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove.

Ugovor o zajmu

Kao što je prethodno navedeno, realizacija projektnih aktivnosti finansiraće se iz kreditnih sredstava po osnovu Ugovora o zajmu između Crne Gore i Međunarodne banke za obnovu i razvoj (IBRD) za Projekat MIDAS 2 u ukupnoj vrijednosti od 30 miliona eura.

Tokom pregovora preciziran je period otplate zajma od 25 godina, uključujući 5 godina grejs perioda. Otplate zajma vršila bi se polugodišnje, 15. februara i 15. avgusta, u skladu sa definisanim amortizacionim planom koji predstavlja sastavni dio pomenutog Ugovora o zajmu, počevši od 15. februara 2023. godine, dok je konačna rata otplate glavnice predviđena za 15. avgust 2042. godine.

Takođe, tokom pregovora usaglašena je *provizija za obradu zajma* u iznosu od 0,25 % vrijednosti zajma (75.000,00 eura) koja će biti isplaćena iz sredstava zajma na način što će početni iznos zajma biti umanjen iznos od 75.000,00 eura. Dalje, definisana je i *naknada na nepovučena sredstva* u iznosu od 0,25% godišnje nepovučenog dijela zajma. Kamatna stopa na zajam jednaka je 6-mjesečnom EURIBOR-u uvećanom za fiksnu kamatnu maržu koja u ovom trenutku iznosi 1,25%, a konačno će biti određena prilikom potpisivanja Ugovora o zajmu, pri čemu se ne očekuju veća odstupanja u momentu zaključenja Ugovora.